

[Kirsten Lee]

barn, og jeg vil gerne fortælle hvorfor, for det er ikke et spørgsmål om kroner og øre. Men jeg tror, man skal revurdere dette vederlagssystem; det har nemlig nogle negative sider, for det kan være svært for plejeforældre at se forbedringer i barnets tilstand, for det kunne betyde, at vederlaget blev nedsat. Barnet kan altså på den måde risikere at blive fastholdt i en rolle som et barn med mange og store problemer. Også den del trænger til en revurdering.

I Det Radikale Venstre har vi altså den opfattelse, at en revision og revurdering af bistandslovens bestemmelser vedrørende børn er nødvendig. Vi tror, den hurtigste og mest hensigtsmæssige måde at gøre det på er, at der nedsættes et lille hurtigtarbejdende sagkyndigt udvalg, der specielt skal revurdere kapitlerne 8, 15 og 18 i bistandsloven plus det, hr. Agerschou hentydede til, men som jeg ikke kan huske nummeret på; det var nogleogtredive. Så skal vi have fremsat nogle forslag til ændringer, og der skal også ses på procedurereglerne. Jeg er helt enig med SF's ordfører i, at det egentlig haster, vi skulle gerne have en tidsramme på.

Vort hovedsigte med det her er at sikre børn en bedre retsstilling på dette område. Vi gør somme tider børn uret, når vi ensidigt varetager forældrenes rettigheder.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 137:

Forslag til folketingsbeslutning om indførelse af arbejdsgivernes betaling af de første 8 timers ledighed ved enhver afskedigelse og/eller hjemsendelse af medarbejdere samt om ændring af

dagpengenes størrelse ved udbetaling i forbindelse med supplerende dagpenge. (Dimittendsatsen).

Af Kaj Poulsen (S) og Lilli Gyldenkilde (SF) m.fl.

(Fremsat 16/3 88).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Beslutningsforslaget kan deles i to dele. Den første del af forslaget går ud på, at arbejdsgiveren betaler et beløb, som svarer til den individuelle dagpengesats, ved de første 8 timers ledighed. Det fremgår ikke helt klart af bemærkningerne, om der er tale om et generelt forslag, der skal gælde ved ethvert arbejdsophør, eller der kun tænkes på hjemsendelsessituationer, altså de situationer, hvor dimittendsatsen spiller en rolle. Det ville det selvfølgelig være rart at få afklaret. Uanset hvilken af de to situationer det drejer sig om, vil forslaget medføre en kraftig forøgelse af arbejdsgivernes lønomkostninger.

Forslaget er derfor i direkte modstrid med fælleserklæringen af 8. december 1987 fra regeringen og arbejdsmarkedets parter, som vi havde indtryk af at Socialdemokratiet bakkede op. Fælleserklæringen udtrykker enighed om det helt afgørende i, at omkostningsudviklingen her i landet ikke overstiger udlandets.

Forslaget går stik imod hensigten med den nylig vedtagne omlægning af arbejdsgiverafgifterne, som havde til formål at styrke virksomhedernes konkurrenceevne. Vi er mildest talt forbavset over, at Socialdemokratiet nu vil ødelægge resultatet af den omlægning, som det selv var med til at bære igennem i Folketinget lige før jul. Det er også på dette område vanskeligt at se en linje i Socialdemokratiets politik.

Forslaget vil isoleret set medføre en dagpengebesparelse, men heroverfor står, at arbejdsgivernes lønudgifter vil blive forøget, formodentlig med et endnu større beløb, hvilket som sagt ikke er forsvarligt i den nuværende situation. Der har i hvert fald hidtil været bred enighed om behovet for at genoprette og forbedre konkurrenceevnen.

Jeg skal i øvrigt nævne, at arbejdsmarkedets parter gik imod et lignende forslag, som indgik

[Arbejdsministeren]

i Bonnerupudvalgets betænkning fra maj 1986, bl.a. med henvisning til, at forslaget ville gribe ind i de ansættelsesbetingelser, som arbejdsmarkedets parter har indgået aftale om. Jeg taler altså om begge parterne, både lønmodtager-siden og arbejdsgiversiden.

Den anden del af beslutningsforslaget indeholder forslag om ophævelse af dimittendsatsen ved udbetaling af supplerende dagpenge.

Et af formålene med dimittendsatsreglen var at modvirke, at såvel arbejdstager som arbejdsgiver indretter sig på et fast ansættelsesforhold på mindre end fuld tid. Reglen skulle også fremme en mere hensigtsmæssig beskæftigelsesstruktur på arbejdsmarkedet.

I bemærkningerne nævnes arbejdsforholdene i de danske havne. Og det vil jeg da sige tak for, for jeg vil benytte det som anledning til at gøre opmærksom på, at reglen i vidt omfang har haft den ønskede virkning. Ved indførelsen af dimittendsatsreglen fik havnearbejderne en tidsbegrænset dispensation, der gav parterne mulighed for at finde en løsning i forbindelse med overenskomstforhandlingerne i 1983. Dette skete som bekendt ikke, men der har siden været løbende forhandlinger om at ændre beskæftigelsesstrukturen, således at antallet af løsarbejdere begrænses mest muligt.

Der er da også blevet fastansat et stadig stigende antal havnearbejdere i flere havne. Jeg kan nævne, at ved den seneste overenskomst har samtlige københavnske havnearbejdere fået tilbudt fastansættelse, og godt halvdelen af samtlige arbejdstimer i havnene Århus, Esbjerg og Horsens udføres af fastansatte. Også Ålborg Havn er kommet godt med. Der er således en positiv udvikling i gang på dette område, og reglen har efter min opfattelse virket efter sin hensigt.

Jeg har selvfølgelig ligesom mange andre utallige gange hørt, at reglen skulle afholde de ledige fra at tage arbejde på mindre end fuld tid, og jeg har også hørt sige, at man straffes uden egen skyld i f.eks. hjemsendelsessituationer. Til det vil jeg sige, at jeg udmærket er klar over, at der, når man ser isoleret på en enkelt uge, kan blive tale om en indtægtsnedgang, når man modtager løn og supplerende dagpenge, set i forhold til fulde dagpenge.

For det første er det endnu aldrig dokumenteret, at der bliver tale om en indtægtsnedgang set på årsbasis, idet de pågældende også har

perioder med fuld beskæftigelse. Jeg har over for SiD, over for HK og over for KAD bedt om dokumentation for bare ét tilfælde, hvor en person på årsbasis havde mindre i løn og supplerende dagpenge end i fulde dagpenge, og det er endnu ikke lykkedes de pågældende organisationer at komme med bare ét eksempel.

For det andet – og det er måske endnu væsentligere – kommer de menneskelige værdier ved at have et arbejde jo ind i billedet. Det tror jeg er langt væsentligere for de fleste end regnestykker, der viser, at det i visse situationer kan have kostet et mindre beløb at gå på arbejde frem for at være blevet hjemme.

Efter disse bemærkninger er det vel ikke overraskende, at jeg afviser forslaget.

Svend Åge Petersen (KF):

Med det foreliggende beslutningsforslag ser vi endnu en gang, hvordan man fra partierne S og SF her i folketingssalen ønsker at gå ind på forhold, som arbejdsmarkedets parter jo ellers udmærket selv kan klare.

Et af de væsentlige punkter er, at arbejdsgiverne efter dette forslag skal betale et beløb, der svarer til dagpenge for 8 timer, efter – og jeg lægger tryk på efter – at den helt regulære afskedigelse eller hjemsendelse har fundet sted. Det er altså en forlængelse af den normale opsigelsesperiode, man her vil indføre, ikke på det arbejdsmæssige, men i hvert fald på det lønmæssige område. Uanset om det er en overenskomstmæssig opsigelse, der er foregået helt korrekt, skal der efter beslutningsforslaget betales for disse 8 timer, altså uanset om det er gået, som det skal ifølge arbejdsmarkedets parter egne aftaler.

Det er selvfølgelig ikke store summer, det indebærer for den enkelte, men forslaget går faktisk ud på at betale ekstra penge forud til den, der er blevet afskediget, for man taler jo i forslaget om, at lønnen skal udbetales, og derudover skal de 8 timers ekstra løn for nul arbejde lægges oveni, så det må jo være en faktisk forudbetaling, der sker her.

Jeg synes, det er mærkeligt, at man fremsætter forslaget, når jeg tænker på lønomkostninger. Der har dog været enkelte – jeg kan ikke huske nogen fra SF, men i hvert fald fra Socialdemokratiets folketingsgruppe – der har udtrykt sig meget bombastisk med hensyn til konkurrenceevne og sådan nogle ting, og det har

[Svend Åge Petersen]

interesseret os meget, og derfor synes det måske dobbelt mærkeligt, at Socialdemokratiet er medforslagsstiller.

Fælleserklæringen, som arbejdsministeren har omtalt, var jo om omkostningsudviklingen og ikke bare omkostningsudviklingen for den enkelte arbejdsplads, den enkelte arbejdsgiver, det enkelte produkt, men omkostningsudviklingen i forhold til udlandet; der er også nogle i Socialdemokratiets folketingsgruppe, der endda i avispalterne har udtalt sig, som om de var interesserede i at kere sig om det forhold.

Jeg vil godt spørge en af ordførerne, om arbejdsmarkedets parter egentlig har givet udtryk for, at man ønskede en sådan ændring, og indtil jeg ser dokumentation, vil jeg påstå, at det har arbejdsmarkedets parter faktisk ikke.

Den anden del af forslaget vil fjerne udbetaling efter dimittendsatsen. Jo, det kan man nok have en mening om, men jeg ville godt spørge, om jeg kunne få en forklaring på det, der står i bemærkningerne om, at den nuværende ordning med dimittendsatsen kan bruges som en skjult erhvervsstøtteordning. Jeg er bange for, at den tidligere ordning kunne have været det i en vis udstrækning. Jeg hører gerne forklaringen på, hvad man mente, da man skrev bemærkningerne. Jeg har den opfattelse, at dimittendsatsen faktisk har medført, at der ude i det rigtige, praktiske liv uden for dette hus ikke længere er en særlig interesse for – enten enkeltvis eller i fællesskab arbejdsgiver/lønmodtager – at spekulere i at udnytte det offentligt betalte dagpengesystem.

Det Konservative Folkeparti kan naturligvis ikke tilslutte sig beslutningsforslaget. Da CD's ordfører ikke kan være til stede, skal jeg sige, at det også gælder for CD.

Lilli Gyldenkilde (SF):

Der går cirka 600.000-650.000 personer igenem vort a-kassesystem på et år. Heldigvis er det kun de færreste, som bliver langtidsarbejdsløse, og det vil sige, at det mest er korttidsarbejdsløse, vi her taler om. Ellers ville vores arbejdsløshedstal jo være langt højere, end det er i dag.

Det er ret karakteristisk, at den siddende regering ikke vil medvirke til at indføre en karensgang for arbejdsgiverne. Det ville ellers give betydelige besparelser på finansloven. Nej, hellere vil regeringen give tilskud – for det er det jo

i realiteten – til arbejdsgiverne. Og når jeg siger det, er det klart, at jeg kan bevise det. Der er faktisk skrevet afhandlinger herom. Der er tale om tilskud i milliardklassen, fordi arbejdsgiverne bruger a-kassesystemet til korttidsparkerings af den overflødige arbejdskraft, som de jo kan have i visse perioder, ikke mindst hvis de ikke forstår at planlægge ordentligt ude i virksomhederne.

Anstændige og ordentlige virksomheder planlægger ordentligt, sådan at der ikke bliver tale om, at folk skal parkeres i a-kassesystemet og dermed udnytte systemet. Men der findes desværre også nogle – og det er dem, man må lave sådan et forslag for – som misbruger vores a-kassesystem, og det kan vel ikke være rimeligt.

Jeg synes ellers nok, folketingsflertallet gang på gang er ude efter de arbejdsløse; så taler man om, at de skal betale mere i eget bidrag, så taler man om, at arbejdsløshedsunderstøttelsen skal sættes ned, og man indfører graduerede dagpenge, som man er nødt til at få væk igen, og man laver det med partier, der ikke er vågne nok, og så ser man også, at folk ender på bistandshjælp i stedet, osv. Hver eneste gang der fra dette flertal kommer lovgivning på det her område, er det noget, der handler om, at de arbejdsløse skal betale.

Vi ved jo, at der finder misbrug sted fra arbejdsgiverne, fordi de ikke vil planlægge ordentligt ude i virksomhederne. Der spekuleres ligefrem i dette her, og det er altså for galt. Derfor har vi i Socialdemokratiet og SF sat os ned og kigget på, hvordan vi kommer det til livs, hvad vi kan gøre for at tvinge virksomhederne til at planlægge ordentligt, så de ikke bruger a-kassesystemet til korttidsparkerings. På længere sigt vil man lære at planlægge ordentligt, så vil man ikke bruge systemet mere, og så bliver bestemmelsen for så vidt overflødig, men det vil være godt, at den er der af præventive årsager.

Det er hovedårsagen til, at vi er gået med i dette forslag.

Da den borgerlige regering kom til i september måned 1982, sagde den: Det skal kunne betale sig at gå på arbejde. Det kan ikke betale sig. Der er mange, der ikke kan betale sig for at tage et vikariat og få en løs tilknytning til arbejdsmarkedet, og det er dog bedre at have en løs tilknytning til arbejdsmarkedet end slet ingen at

[Lilli Gyldenkilde]

have. Det mener vi i hvert fald i SF. Men hvad gør man så? Ja, man sætter supplerende dagpenge ned på dimittendsatsen. Det betyder – hvilket vi er blevet dyntet til med eksempler på i Arbejdsmarkedsudvalget – at folk, hvis man ser på en måned eller to ad gangen, kommer hjem med mindre i indtægt og supplerende understøttelse, end de ville have, hvis de gik fuldtidsarbejdsløse i de pågældende måneder. Det kan arbejdsministeren ikke afvise; så ville det i hvert fald være i strid med sandheden.

Så sent som i går har jeg lagt et brev frem i Arbejdsmarkedsudvalget, som jeg har fået fra to mennesker, der arbejder på den måde, at de har en løser tilknytning til arbejdsmarkedet, og det er bevisligt, at de får mindre. Så står ministeren her og siger: Ja men hvis man ser på det over et år, viser det sig, at det godt kan betale sig for dem at arbejde. Jamen sådan kan man da ikke sige. Hvis man ser på et helt livsforløb, vil man da selvfølgelig kunne sige, at det kan betale sig at gå på arbejde frem for at få fuldtidsunderstøttelse i et helt liv. Ja, selvfølgelig, men det er jo narreværk set i denne forbindelse. Det er bevisligt, at folk får mindre.

Jeg skal selvfølgelig anbefale forslaget.

Arbejdsministeren (Henning Dyremose):

Jeg er da glad for, at fru Lilli Gyldenkilde fik sagt sig selv imod. Jeg sagde netop, at det er klart, at der er masser af eksempler på – i Arbejdsmarkedsudvalget og mange andre steder – at over en kort periode kan man have mindre i løn og supplerende dagpenge end i maksimumsdagpenge, men, sagde jeg, set over et år, som jo er en meget normal periode at se sin indtægt i, er der endnu ikke ét eksempel – det har der i hvert fald ikke været i Arbejdsmarkedsudvalget – hvor man kunne dokumentere, at man på årsbasis havde mindre i løn og supplerende dagpenge end maksimumsdagpenge. De eksempler, der er givet i Arbejdsmarkedsudvalget, har dokumenteret det modsatte. Jeg har svaret på det igen og igen, og derfor er jeg glad for, at fru Lilli Gyldenkilde modsagde sig selv.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Man kan vel ikke forlange, at arbejdsministeren skal have sans for de finere nuancer i en sen aften efter en meget bevæget dag i Folketinget; men det ville nu være rart, hvis han alligevel havde det.

Jeg modsagde ikke mig selv. Jeg sagde, at ser man over en kort periode, kan det altså ikke betale sig for folk at gå på arbejde, så kan det bedre betale sig for dem at gå på arbejdsløshedsunderstøttelse. Så siger ministeren: Ja men set på årsbasis vil det vise sig, at det ikke kan betale sig. Ja, selvfølgelig kan man da bevise det. Det er klart. For manges vedkommende er arbejdsløshedsunderstøttelsen 30–40 pct. mindre end lønnen, hvis de går på arbejde. Hvis de så har deltidsarbejde og får suppleret op, er det da klart, at det over en lang periode vil vise sig, at de sammenlagt får mere end på fuldtidsarbejdsledsløshedsunderstøttelse. Det vil jeg ikke afvise. Vi kunne såmænd tage et helt livsforløb, som jeg også sagde.

Men det, der er vigtigt, er dels, at virksomhederne kan få arbejdskraft, og dels, at folk ikke føler sig til grin ved at gå på arbejde. Det er demoraliserende inden for en 2, 3, 4 måneders periode at gå på deltidsarbejde og få supplerende understøttelse og så faktisk gå hjem med mindre for at arbejde, end man ville have kunnet gå hjem med, hvis man havde ladet være med at arbejde. Vi kan ikke være det bekendt, og det skal da også nok blive ændret, om ikke i denne regerings tid så i hvert fald i en kommende regerings tid. Det kan jeg forsikre arbejdsministeren for.

(Kort bemærkning).

Svend Åge Petersen (KF):

Fru Lilli Gyldenkilde sagde – hvis jeg har nået at skrive det helt rigtigt op: – »... så kan det bedre betale sig at gå på arbejdsløshedsunderstøttelse.«

Så vil jeg godt spørge – for det har jeg så tit spekuleret på, når vi har de her diskussioner om det emne –: Hvordan kan man egentlig vælge? Det må være noget med at vælge. Men er der da nogen, der kan vælge, hvad de vil? Det er jo det argument, der ustandselig bliver fremdraget, at så kunne det bedre have betalt sig at gå på dagpenge. Kan man vælge? Jeg tror ikke, at princippet er sådan i virkeligheden ude i praksis, at man kan det, men jeg vil godt have et svar på det.

(Kort bemærkning).

Lilli Gyldenkilde (SF):

Jeg vil da håbe, at det kan lykkes mig at tale, så også hr. Svend Åge Petersen kan forstå det.

[Lilli Gyldenkilde]

Nej, man kan ikke selv vælge. Det er just det, folk synes er fuldstændig tåbeligt. De får anvist et arbejde, som de skal tage, og de går på arbejde og er glade for at gå på arbejde – allerhelst ville nemlig næsten alle helst have arbejde og slet ikke have arbejdsløshedsunderstøttelse. Jeg taler heller ikke for, at flest muligt skal have arbejdsløshedsunderstøttelse; jeg taler for, at flest muligt skal i arbejde, men det kommer de ikke i denne regerings tid. Vi er fuldstændig enige om, at det allerbedste er, at folk har en arbejdsplads. Når de ikke har det, men får anvist et deltidsarbejde, som de tager, selv om de står tilmeldt som fuldtidsledige og gerne vil have fuldtidsarbejde, så forekommer det altså folk mærkværdigt – og hr. Svend Åge Petersen må da give mig ret i, at det er mærkværdigt – at man sammenlagt, når man går på arbejde halv tid og får supplerende dagpenge, går hjem med mindre løn end den, der ikke har fået anvist arbejde.

Man må da kunne begribe, at folk synes, at dette er fuldstændig tåbeligt, hvilket det i øvrigt også er, og derfor bør det laves om.

Henrik Toft (V):

Fra Venstres side skal jeg ikke lægge op til den helt store debat på dette tidspunkt af aftenen om dette forslag til folketingsbeslutning. Der er sagt mange ord allerede, og jeg kan tillutte mig en del af arbejdsministerens. Der ville være brug for at gå helt anderledes i dybden, hvis vi skulle ændre ved de forhold, som der her er tale om. Det kunne der ganske givet være gevaldig god grund til at gøre, men jeg synes ikke, vi skal gøre det på grundlag af dette forslag, for det er ensidigt rettet mod arbejdsgiverne.

Derfor afviser Venstre dette forslag til folketingsbeslutning.

Kirsten Lee (RV):

Supplerende dagpenge har jo været til diskussion i lang tid, og man må beundre den ildhu, hvormed både arbejdsministeren og fru Lilli Gyldenkilde kaster sig ud i yderligere diskussioner på denne bevægende dag. Det tyder på, at sundhedstilstanden og robustheden hos politikere her i landet i hvert fald ikke fejler noget, og det synes jeg er glædeligt.

Dette her med supplerende dagpenge involverer jo Folketinget og arbejdsmarkedets parter, og i Det Radikale Venstre spørger vi egent-

lig, hvorfor Socialdemokraterne ikke fik det med i finanslovsaftalen. Det ville have været naturligt, hvis man mente noget alvorligt med det, for dér var arbejdsmarkedets parter også indblandet, og da det jo er en ekstra belastning for statskassen, synes vi faktisk, at det skulle have været drøftet i den forbindelse.

Det Radikale Venstre har længe ønsket at gøre noget ved, at ledige, der påtager sig kortvarige job som f.eks. et lærervikariat af nogle timers varighed, skal gå ned på supplerende dagpenge til dimittendsats. I nogle tilfælde betyder det jo, som det har været fremført her, at man ligefrem skal have penge med på arbejde. Det kan folk altså ikke forstå, og det er en straf for de mennesker, der påtager sig det arbejde, de kan få, selv om det kun er arbejde af nogle få timers varighed.

Vi har flere gange rejst problemet over for regeringen, og vi vil meget gerne være med til at se på det igen. Men vi mener ikke, at der skal lovgives om den øvrige del af forslaget. Det er spørgsmål, som i høj grad hænger sammen med aftaler på arbejdsmarkedet.

Glistrup (FP):

Når hr. Kaj Poulsen og fru Lilli Gyldenkilde tidligt søndag morgen tøffer hen til bageren for at få deres to overkryddere og ene liter sød, ville de nok blive noget pikerede, hvis bageren sagde: Hov, nu skal I betale for 3 kryddere og 1½ l af det hvide guld. Men det er jo præcis det samme, de to uheldige helte, der har fremsat dette forslag, vil have af arbejdsgiverne. De vil have, at arbejdsgiverne skal betale for en vare, de ikke har fået, at arbejdsgiveren skal betale for mere end det arbejde, han har aftaget. Og det er da aldeles horribelt. En arbejdsgiver skal betale for det arbejde, han har fået, og en arbejder skal have løn for det arbejde, han har udført, hverken mere eller mindre.

Men så har de to forslagsstillere opdaget, at skal de skaffe sig et flertal for det her, skal de gerne have lokket Fremskridtshusarerne ind i deres landsundergravercirkus. Og så siger de: Kan I da ikke se, at det her er et forslag om at spare på skatteydernes udgifter, og det må man da kunne få flertal for i dette Folketing. Det lyder særdeles romantisk at høre fra det par, at man pludselig er blevet bekymret for, hvilke udgifter skatteyderne har.

[Glistrup]

Men hr. Kaj Poulsen og fru Lilli Gyldenkilde skal overhovedet ikke være betænkelige, for Fremskridtspartiets opfattelse, som den udførligt dokumenteret har fundet udtryk i lovforslag nr. L 254, der er fremsat i forgårs, er, at skatteyderne ikke skal betale en øre til de mennesker, der er i den situation, som fru Lilli Gyldenkilde og hr. Kaj Poulsen er inde på. Man skal ikke betale en øre til arbejdsløse, der ikke udfører et stykke arbejde. Det må være ganske og aldeles klart.

Og dermed bortfalder alle de bekymringer, fru Lilli Gyldenkilde gjorde sig heroppe fra denne talerstol om, at det skal kunne betale sig at gå på arbejde, og at der jo da er flest mennesker, der vil gå på arbejde. Når vi får gennemført Fremskridtspartiets forslag fra i forgårs, er det jo helt i orden, så kommer alle folk på arbejde, og det kan betale sig at gå på arbejde, for man får ikke en øre, hvis man ikke går på arbejde. Så er problemet simpelt hen løst ganske klart, både på fru Lilli Gyldenkildes korte sigt, på arbejdsministerens lange sigt og på al mulig anden sigt, om det er en levetid eller 17 levetider. Så vil det være således, at man ikke kan komme af sted med at tappe skatteyderne for en øre, når man er et arbejdsdygtigt menneske, uden at man først har præsteret et stykke arbejde. Så enkelt er det.

Det er jo god gammel socialdemokratisk politik. Det var vel nok Socialdemokratiets tese nr. 1: Gør din pligt, og kræv din ret! Man skulle gøre sin pligt først, før man fik en øre fra det offentlige eller nogen som helst andre steder fra. Da fru Lilli Gyldenkildes parti blev dannet, blev denne tese, »Gør din pligt, og kræv din ret!«, kortet ned til: »Kræv din ret!«, og efter at vi har fået Fælles Kurs til at dominere de to partier, er den blevet kortet yderligere ned til, at man bare siger: »Kræv!«

Men se, det er bare ikke Fremskridtspartiets holdning, og derfor er det så ganske klart, at end ikke punkt 1 i dette beslutningsforslag kan man lokke Fremskridtspartiet til at stemme for og ej heller punkt 2, som går ud på, at man vil give folk endnu flere penge, end de nu får, for ikke at bestille noget. Det er så himlende umoralsk, når det danske samfund i den grad skrider på at få udført milliarder af arbejdstimer, for at vi ikke skal efterlade dette land gældsplaget til vore børn og børnebørn, at vi så ligefrem skal udbetale penge til folk, der ikke bestiller

noget, at de skal have en udbetaling, som man kalder arbejdsløshedsunderstøttelse, for ikke at udføre et stykke arbejde.

Det må holde op, hvis dette lands problemer skal løses, og det gør det gennem Fremskridtspartiets lovforslag nr. L 254 af i forgårs, men det gør det bestemt ikke gennem det forslag, der er stillet af makkerparret fru Lilli Gyldenkilde og hr. Kaj Poulsen. Derfor må jeg opfordre Folketinget til at stemme nej til det foreliggende beslutningsforslag.

Merethe Due Jensen (KRF):

Da Kristeligt Folkepartis ordfører på området, hr. Glønborg, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre Kristeligt Folkepartis synspunkter vedrørende beslutningsforslag nr. B 137.

Socialdemokratiet og SF har fremsat dette beslutningsforslag, som angiveligt har til formål at fjerne nogle arbejdsgiveres påståede misbrug af arbejdsløshedsdagpenge til medarbejdere i anledning af forskellige kortere arbejdsløshedsperioder, typisk ved arbejdsmangel på 1 til 2 dage om ugen. Forslagstillerne har den i og for sig rigtige tanke, at de arbejdsgivere, der misbruger systemet, skal motiveres til at holde op dermed.

Forslagsstillerne ønsker at lovgive om, at arbejdsgiveren skal betale for de første 8 timers ledighed. Problemet er imidlertid ikke helt så enkelt. Man kan nemlig ikke skelne mellem de arbejdsgivere, der misbruger systemet, og dem, der blot bruger det helt legalt efter hensigten. Men følgen af forslaget vil blive, at alle, der foretager hjemsendelser i én eller nogle få dage inden for en uge, bliver straffet med en ekstra udgift, og jeg har meget svært ved at forestille mig, at det styrker nogen arbejdsgiveres konkurrenceevne.

Bestemmelsen vil især ramme bestemte erhverv, mens andre går fri. Den vil især ramme erhverv, som er meget påvirkede af vejrliget. Forslaget er derfor efter min mening et fuldgyldigt udtryk for den sædvanlige måde, man i fagbevægelsen og dermed desværre også i S og SF ofte tænker om arbejdsgivere på. Man betragter dem nærmest som småkriminelle, som man roligt kan lægge nogle økonomiske byrder på.

Eksportpakken, som vi gennemførte i efteråret, havde det klare sigte at sænke omkostningsudviklingen for eksporterhvervene. For-

[Merethe Due Jensen]

slaget om, at arbejdsgiveren skal betale for de første 8 timers ledighed, harmonerer dårligt med disse bestræbelser, som også arbejdsmarkedets parter har tilsluttet sig.

Forslagets anden del, om ophævelse af dimittendsatsen, går imod hensigten med dimittendsatsen for de meget korte ledighedsforløb, nemlig at undgå spekulation i hjemsendelse og arbejdsdeling, hvor staten bliver tvunget til at betale for endog meget korte ledighedsperioder, og hvor ledigheden f.eks. er koncentreret om en forlænget weekend. I disse tilfælde mener vi at dimittendsatsen har medvirket til en bedre arbejdstilrettelæggelse, og at staten har begrænset en oplagt spekulationsmulighed.

Også i Kristeligt Folkeparti har vi bemærket og påpeget, at meget korte ansættelsesforhold kan betyde en samlet indtægtsnedgang for den pågældende uge. Men på lang sigt vil det ikke være tilfældet, og for blot et lidt længere ansættelsesforhold vil det heller ikke være tilfældet.

Som modydelse til arbejdsløshedsforsikringen – hvilket også er en betingelse for hjælpen – mener jeg at vi kan forvente et engagement og en velvilje med hensyn til at tage arbejde, selv for et par dage, når arbejdsformidlingen har noget at tilbyde.

Det egentlige problem er den reelle indtægtsnedgang, der kan opstå ved kortere beskæftigelse end fuld tid, og det er dette problem, man efter min mening skal forsøge at løse.

Det, man i stedet burde gøre, var at søge at indrette støtten fra a-kassen således, at det er problemet med indtægtsnedgangen, man løser, men ikke ved indførelse af en ny dagpengesats. Man kunne jo begynde at operere med en ugepengesats i stedet og så gøre udbetalingen variabel i forhold til et eller andet gennemsnitsindtægtsniveau. Det ville efter min mening få den virkning, forslagsstillerne ønsker, og ville i øvrigt forhindre ukontrollerede udbetalinger af den art, vi hidtil har ønsket at undgå.

I øvrigt undrer det mig, at man fremsætter et forslag af denne art. Så vidt jeg kan se, ligger alt det, man nu vil have Folketinget til at afgøre, helt inden for det, parterne på arbejdsmarkedet normalt forbeholder sig ret til selv at aftale. Det er altså overenskomststof.

Jeg må på grundlag af det fremførte afvise forslaget.

Jørgen Tved (FK):

Da mit partis ordfører på dette område i øjeblikket deltager i nogle møder om Dansk Internationalt Skibsregister, er det blevet pålagt mig at komme med nogle venlige bemærkninger om dette forslag.

Jeg vil, provokeret af ordføreren for Kristeligt Folkeparti, minde om en historie, der står i en bog, som sikkert er ordføreren bekendt. Der står, at det er lettere for en kamel at komme gennem et nåleøje, end det er for en rig at komme ind i himmerige.

Nu skulle man måske tro, at ordføreren for Kristeligt Folkeparti af den grund ville tage parti for de fattige. Jeg har nærmest den opfattelse, at Kristeligt Folkeparti i denne sag har samme klare indstilling til tingene som den, der kom til udtryk hos Venstres ordfører, der sagde: Dette forslag er ensidigt vendt imod arbejdsgiverne, så vi er imod. Det er somme tider meget rart at få trukket fronterne klart op.

Jeg har en stærk fornemmelse af, at inden vi får indført det Fremskridtssamfund, som hr. Glistrup taler for, er de arbejdsløse døde af sult.

Naturligvis finder der misbrug sted på de områder.

Jeg skal på nuværende tidspunkt sige, at vi er positive over for forslaget. Vi støtter det meget gerne. De arbejdsløse har absolut hjælp, også økonomisk hjælp, behov.

Kaj Poulsen (S):

Jeg er jo desværre ikke i den situation, at jeg kan sige tak til et flertal af ordførerne for tilslutning til forslaget, som det foreligger. Men jeg synes alligevel, at der var en åbning hos fru Kirsten Lee vedrørende forslagens punkt 2, nemlig om at få fjernet dimittendsatsen, når det drejer sig om udbetaling af supplerende dagpenge. Så jeg tror, at det udvalgsarbejde, vi skal igennem, måske kan resultere i det, vi egentlig har fremsat det her forslag for, nemlig at få fjernet dimittendsatsen.

Vi har ikke villet foreslå det uden at anvise finansiering, for vi er klar over, at så havde man brugt andre attituder fra de borgerlige politikeres side til at afvise forslaget. Så ville man have sagt: Ja, det er jo det sædvanlige, man ser fra de partiers side; de kommer bare med udgiftskrævende forslag. Nu kommer vi altså med en betydelig overdækning, som med et løst skud vil blive på ca. 1 mia. kr.

[Kaj Poulsen]

Så skulle man naturligvis finde andre undskyldninger. Og hvad var det så for andre undskyldninger? Det var, at nu skal man ikke gennemføre noget, som arbejdsmarkedets parter ikke selv vil gennemføre. Vi fik endda at vide, at det var overenskomststof.

Tænk, hvis de partier, der bruger den argumentation her i dag, havde brugt den i 1982, dengang man indførte dimittendsatsen for supplerende dagpenge. Tænk, hvis man havde spurgt arbejdsmarkedets organisationer, om det var rimeligt at indføre dimittendsatsen på det område, og man havde rettet sig efter dem. Så havde vi ikke haft den sag til behandling her, for arbejdsmarkedets parter var ikke enige i det, der skete. Havnenes arbejdsgivere og fiskeriindustriens arbejdsgivere var sure og gale på det her område, netop fordi det rammer deres medarbejdere og man ikke på den baggrund har haft så frit spil til at spekulere i dagpenge, som man gør.

Er det så en idé, Socialdemokratiet selv har fået, den med at indføre en karensgang for kapitalen? Nej, det er det ikke. Det er rent faktisk en idé, der stammer fra et stykke arbejde i et udvalg, den nuværende regering har nedsat, nemlig Bonnerup Nielsen-udvalget. Det argumenterer for, at den ordning, vi har på det her område, at man frit kan hjemsende folk, uden at det koster noget som helst, er skjult arbejdsgiverstøtte og erhvervsstøtte, og at det burde tages ud af loven. Det er forkert at have erhvervsstøtte i arbejdsløshedslovgivningen, så vi burde tage det ud.

Det er også det, vi hentyder til i vores bemærkninger til forslaget om, at hvis regeringen mener, der er behov for, at der gives støtte til præcis de områder, som spekulerer i det her, vil vi være villige til at kigge på det.

Der er ingen grænser, så snart man overbeviser sig selv om, at det er lønmodtagere, der spekulerer på en eller anden måde. Så skal der skæres voldsomt og ivrigt. Men her, hvor der er et veldokumenteret område, hvor arbejdsgiverne, specielt inden for fiskeriindustrien og havnene, udnytter ordningen, er der alle hænde undskyldninger.

Jeg synes, at der med den åbning, der var fra Det Radikale Venstres side, er baggrund for, at vi kan få en forhandling om det i udvalget.

Det er da klart, at der foreligger masser af reguleringsmuligheder. Arbejdsministeren pege-

de på en af dem, fordi han ikke havde læst overskriften. Han kunne ikke se, at det er en generel ordning. Det kunne vi jo gøre til en ikkegenerel ordning. Vi kunne gøre det sådan, at hvis man blev afskediget på en fredag, kunne vi undlade at opkræve efter denne her 8-timers-bestemmelse. Man kunne måske også tænke sig – hvis Det Radikale Venstre er optaget af finansieringen; fjernelse af dimittendsatsen koster nemlig en kvart milliard – at vi regulerede timetallet i forslaget, som er på 8 timer.

Men jeg er under alle omstændigheder glad for den åbning, der var fra fru Kirsten Lees side, og jeg tror nok, at vi under udvalgsarbejdet skal finde ud af, at det kører.

Må jeg så sige til arbejdsministeren: Jo, vi er bekymrede for omkostningsudviklingen i det danske samfund, men vi er ikke enige i, at det alene er kvinder ansat i fiskeindustrien, der skal betale for problemerne med omkostningsudviklingen. Lad os finde en ordning, der gør, at disse kvinder ikke bliver ramt så voldsomt, som de gør. At sammenligne med årsløn og ugeløn, som arbejdsministeren gør, er noget søgt, det må jeg ærlig talt sige. Hvis ikke vi havde haft disse ordninger, havde de under alle omstændigheder haft mere i løn end den årsløn, arbejdsministeren henviser til.

Jeg tror, jeg kort skal sige til hr. Glistrup, at nu har vi jo i den periode, hvor hr. Glistrup af helt naturlige årsager ikke har kunnet være til stede her hos os i salen, været fri for det fuldstændig pjattede forslag, hr. Glistrup henviste til, og hvormed man vil indføre slavemarkeder. Hvis det kom til at fungere, ville det fungere bedst, hvis der var dæmpet militærmusik i baggrunden, når det skulle føres ud i livet. Det er jo ikke seriøs snak.

Jeg synes, at hr. Glistrup klart gav udtryk for, hvad det er for en holdning, han har til de arbejdere i erhvervslivet, som er hårdest ramt af de reguleringer, regeringen og dens støttepartier gennemførte i 1982. Hr. Glistrup har nemlig æren af, at hans parti var med til at gennemføre de ting.

Så skal jeg sige til fru Merethe Due Jensen, at vi har fremsat det her forslag for at undgå spekulation i dagpengesystemet. Og med den udformning, dagpengesystemet har, fru Merethe Due Jensen, er det ikke muligt at spekulere på den måde, at man bare kan tage en forlænget weekend. Der er nemlig en karensgang i bagen-

[Kaj Poulsen]

den af udbetaling af dagpenge til lønarbejdere. Hvis de skulle blive afskediget på en fredag formiddag eller en torsdag aften, er der en karensdag for arbejdsgiverne, så den spekulationsmulighed er der slet, slet ikke. Derfor passer argumentationen ikke.

Så vil jeg godt som noget generelt sige til de borgerlige ordførere, som har sagt, at nu skal det lige pludselig overlades til arbejdsmarkedets parter at bestemme det her, at jeg har sagt, at det havde været rart, om man havde haft den holdning i 1982, da man lavede ordningen.

Må jeg godt sige til de borgerlige ordførere, at det her er lovstof. Det har altid været lovstof. Det har aldrig været indblandet i overenskomstforhandlinger. Det er noget, Folketinget enerådigt kan tage fat på, som det vil. Man kan høre arbejdsmarkedets parter. Det gør man normalt, det har vi også gjort. De har ikke syntes, at det er den allerbedste ordning, det kan jeg da godt sige her.

Vi mener rent faktisk, at de mennesker, der er i klemme på havnenes område og på fiskeindustriens område og på en række andre områder, bør hjælpes ved, at vi fjerner den urimelighed, som regeringen og dens parlamentariske grundlag i 1982 gennemførte.

Glistrup (FP):

Med hr. Kaj Poulsen er Fremskridtspartiet fuldstændig enig i, at det her er lovstof og skal være lovstof og ikke har noget med overenskomstforhold at gøre.

I det hele taget er situationen den, at i den helt forfærdelige situation, Danmark er bragt ud i, kan vi ikke tillade os at have noget som helst problem på arbejdsmarkedet, der ikke er lovstof. Det må være således, at det er Folketinget og Folketinget alene, der er ansvarligt for den helt afgørende omkostning, der er tale om: hvad der tjenes af 85 pct. af befolkningen.

Den frihed, man tidligere kunne tillade sig ved at lade organisationer blande sig i, hvordan aflønningen skulle være, og hvordan arbejdsløshedsforhold skulle være, kan man ikke tolerere, når man skal have løst dette lands problem.

Derfor har hr. Kaj Poulsen så ganske ret i, at det her ikke er noget, organisationerne skal blande sig i. Det er noget, som lovgivningsmagten og kun lovgivningsmagten skal løse som alle andre forhold af betydning for arbejdsmarkedet.

Men så hører enigheden med hr. Kaj Poulsen op, for det tør nok siges, at han forvekslede sit eget parti med Fremskridtspartiet, da han talte om slavemarked. Fremskridtspartiets forslag er et frihedsforslag for dem, som hr. Kaj Poulsen og hans parti har slavebundet. Det går ud på, at hver enkelt lønmodtager frit vil kunne vælge fra dag til dag, om han vil gå på arbejde, og hvor han vil gå på arbejde. Han kan gå på arbejde, men han må indstille sig på, at selvfølgelig skal han da ikke have et arbejdsvederlag, medmindre han også udfører et arbejde.

Det er da frie mænds og frie kvinders stilling og behandling, altså lige præcis det lodret modsatte af det udtryk, som hr. Kaj Poulsen brugte: slavemarked. Det er et forslag for frie og uafhængige mennesker som lønmodtagere, Fremskridtspartiet har fremsat som lovforslag nr. L 254.

(Kort bemærkning).

Kaj Poulsen (S):

Jeg skal give hr. Glistrup ret i, at det er frie og uafhængige mennesker, som skal stille på standpladsen om morgenen, og så skal arbejdsgiverne komme og byde, måske mærke lidt på musklerne og på tænderne, om de er gode nok, og på den baggrund byde, hvad de nu vil give for den arbejdskraft. Det er, hvad hr. Glistrup kalder frie og uafhængige mennesker. Det er det, alle mulige veltænkende, rettænkende danskere kalder for slaveri.

(Kort bemærkning).

Glistrup (FP):

Nej, hr. Kaj Poulsen. Der står præcist i lovforslagets paragraffer på kroner og øre, hvad arbejdskraften skal have i løn for sit arbejde. Den enkelte arbejdsgiver kan ikke vælge, om arbejderen skal have den ene eller den anden løn.

At møde om morgenen er der også andre der skal. Der er jo også nogle, der af og til har arbejde på lidt ubekvemme tidspunkter af døgnet. Der er ikke noget slaveri i, at man kan risikere at skulle udføre sit arbejde på andre tidspunkter af døgnet end lige til grosserertid.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling
vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Tredje næstformand (Povl Brøndsted):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 19. april 1988 kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Angående Folketingets arbejde de følgende dage i den pågældende uge skal jeg henvise til den omdelte ugeplan.

Mødet hævet kl. 20.32
